

Subiect: Opinie cu privire la [proiectul Legii cu privire la Curtea Constituțională](#) (proiect nr. 444, publicat de Ministerul Justiției pentru consultări publice)

Adresată: Ministerului Justiției,
Persoana de contact: Adriana DODON, Consultant, Direcția elaborare a actelor normative, tel: 022 20 14 27, E-mail: adriana.dodon@justice.gov.md;

Copie: Secretar de Stat, Nicolae EȘANU nicolae.esanu@justice.gov.md;

Prezentată de: Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM, www.crjm.org), persoane de contact: Vladislav GRIBINCEA (vladislav.gribincea@crjm.org), Ilie CHIRTOACĂ (ilie.chirtoaca@crjm.org), tel: 022 843 601

Data: 20 noiembrie 2017

EXPEDIATĂ PRIN POȘTĂ ELECTRONICĂ (format Word și PDF)

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) salută elaborarea și expunerea pentru consultări publice a proiectului de lege cu privire la Curtea Constituțională.

CRJM susține proiectul de lege în mare parte și apreciază în special modificările propuse referitoare la componența Curții Constituționale (numărul judecătorilor) și durata exercitării mandatului judecătorilor Curții (termenul și durata mandatului unic). Aceste garanții noi vor contribui la fortificarea independenței instituției și evitării blocajelor instituționale.

CRJM propune câteva modificări la proiect, în special în ceea ce privește: (a) modul și condițiile de selectare judecătorilor Curții Constituționale; (b) principiile de activitate ale Curții (principiul publicității); (c) mecanismele de răspundere disciplinară a judecătorilor Curții; (d) garanțiile pentru revocarea din funcție a judecătorilor Curții; precum și (e) garanțiile sociale legate de exercitarea funcției de judecător al Curții Constituționale. Modificările respective sunt deosebit de importante pentru îmbunătățirea activității Curții Constituționale, fortificarea independenței judecătorilor Curții și creșterea legitimității Curții drept instituție independentă - garant al respectării statului de drept și supremației legii.

Mai jos sunt formulate comentariile punctuale.

Comentarii punctuale:

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege	Modificări propuse de CRJM (formulările eliminarea cărora este propusă au fost tăiate cu o linie, iar textul care se propune a fi adăugat este subliniat)	Argumentare
1.	Articolul 2. Principiile de activitate Curtea Constituțională activează în baza principiilor legalității, independenței, colegialității, contradictorialității și transparenței.	Propunem reformularea art. 2 după cum urmează: Curtea Constituțională activează în baza principiilor legalității, independenței, colegialității, contradictorialității, și <u>publicității</u> și transparenței.	<p>Recomandăm păstrarea principiului publicității (existent în legea actuală), potrivit căruia întreaga activitate a Curții este una publică, cu excepția cazurilor în care publicitatea poate dăuna securității statului și ordinii publice. Publicitatea procedurilor este o măsură imperios necesară pentru a aduce la cunoștința părților și publicului interesat dezbaterile cu privire la interpretarea Constituției, controlul constituționalității legilor și hotărârilor precum și alte chestiuni de drept.</p> <p>În același timp, publicitatea este un element esențial pentru asigurarea funcției Curții de confirmare a unor fapte juridice (confirmarea rezultatelor alegerilor; validarea mandatelor deputaților; confirmarea rezultatelor unui referendum republican), prin care publicul nu doar este informat despre o anumită hotărâre, ci va putea urmări dezbaterile ce au stat la baza emiterii unei decizii ale Curții.</p> <p>Este adevărat că proiectul de lege introduce principiul transparenței. Totuși, principiul publicității este diferit de cel al transparenței, primul principiu fiind un element determinant al unui tribunal.</p>
2.	Articolul 8. Simbolurile (3) Pe durata exercitării mandatului judecătorilor Curții Constituționale li se înmânează legitimație de către Președintele Parlamentului.	Propunem reformularea art. 8 alin. (3) după cum urmează: (3)Pe durata exercitării mandatului, judecătorilor Curții Constituționale li se înmânează <u>legitimație de către Președintele Parlamentului</u> <u>au legitimație de serviciu.</u>	Propunem excluderea din Lege a atribuției de eliberare a legitimațiilor de serviciu pentru judecătorii Curții Constituționale de către Președintele Parlamentului, pentru a fortifica independența Curții și a exclude aparențele de dependență politică a Curții.

3.	<p>Articolul 11. Președintele Curții Constituționale (2) Dacă la primul tur de scrutin candidații nu întrunesc majoritatea de voturi, se procedează la al doilea tur de scrutin și este ales președinte, judecătorul care a obținut cel mai mare număr de voturi.</p>	<p>Propunem detalierea art. 11 alin. (2) după cum urmează: (2) Dacă la primul tur de scrutin candidații nu întrunesc majoritatea de voturi, se procedează la al doilea tur de scrutin <u>între cei doi candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi în primul tur și este ales președinte judecătorul care a obținut cel mai mare număr de voturi.</u></p>	<p>Modificare redacțională pentru a preciza modul de desfășurare al celui de-al doilea tur între candidații la funcția de Președinte al Curții Constituționale. Modificarea precizează că în turul doi urmează să participe doar cei doi candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi în primul tur.</p>
4.	<p>Articolul 12. Atribuțiile președintelui Curții Constituționale (1) Președintele Curții Constituționale exercită următoarele atribuții: a) coordonează activitatea Curții Constituționale și repartizează sesizările spre soluționare;</p>	<p>Propunem modificarea art. 12 alin. (1) litera a) după cum urmează: a) coordonează activitatea Curții Constituționale. și repartizează sesizările spre soluționare;</p>	<p>Recomandăm excluderea din lege a atribuției potrivit căreia Președintele Curții este responsabil personal de repartizarea sesizărilor spre soluționare. Exercitarea acestei atribuții poate fi delegată Secretariatului Curții sau exercitată prin implementarea unui sistem de repartizare aleatorie a dosarelor. Alternativ, președintele Curții poate decide repartizarea sesizărilor având în vedere domeniile de specializare a judecătorilor Curții Constituționale. În orice caz, o astfel de prevedere nu ar trebui să mai existe în lege, fiind una arhaică și depășită de realitățile sociale actuale.</p>
5.	<p>Articolul 14. Criterii de eligibilitate și modul de selectare a candidaților la funcția de judecător al Curții Constituționale (1) Judecător al Curții Constituționale poate fi persoana care deține cetățenia Republicii Moldova, are domiciliu în țară, are pregătire juridică superioară, înaltă competență profesională și o vechime de cel puțin 15 ani în</p>	<p>Propunem modificarea art. 14 alin (1) după cum urmează: (1) Judecător al Curții Constituționale poate fi persoana care deține cetățenia Republicii Moldova, are domiciliu în țară, are pregătire juridică superioară, înaltă competență profesională și o vechime de cel puțin 15 ani în activitatea juridică, în învățământul juridic superior sau</p>	<p>Ținând cont de necesitatea respectării caracterului apolitic al activității Curții Constituționale, propunem excluderea posibilității de a candida la funcția de judecător al Curții Constituționale pentru candidații care în ultimii 3 ani până la anunțarea concursului au fost membri și/sau au desfășurat activități cu caracter politic în cadrul unui partid politic sau al unei organizații social-politice. O prevedere similară există și în Legea cu privire la procuratura (art. 20 alin. 5 lit b)).</p>

	activitatea juridică, în învățământul juridic superior sau în activitatea științifică.	în activitatea științifică. <u>Nu poate fi judecător al Curții Constituționale persoana care în ultimii 3 ani pînă la anunțarea concursului a fost membru și/sau a desfășurat activități cu caracter politic în cadrul unui partid politic sau al unei organizații social-politice.</u>	
6.	<p>Articolul 14. Criterii de eligibilitate și modul de selectare a candidaților la funcția de judecător al Curții Constituționale</p> <p>(4) În vederea selectării candidatului la funcția de judecător al Curții Constituționale, autoritatea abilitată cu numirea judecătorilor instituie o comisie din specialiști notorii cu o vastă experiență în domeniul dreptului, care selectează candidații în urma examinării dosarelor depuse.</p> <p>(5) La selectarea candidatului Comisia asigură respectarea criteriilor indicate în alin. (1) și ține cont de necesitatea includerii în listă a cel puțin cîte un candidat de fiecare sex. Lista finală care cuprinde cel mult 3 candidați, se plasează pe site-ul oficial al autorității cu cel puțin 10 zile</p>	<p>Propunem modificarea art. 14 alin. (4) și un alt text pentru alin. (5) și (6), care vor descrie procedura de organizare și desfășurare a concursului public după cum urmează:</p> <p>(4) În vederea selectării candidatului la funcția de judecător al Curții Constituționale, autoritatea abilitată cu numirea judecătorilor instituie o comisie din specialiști notorii cu o vastă experiență în domeniul dreptului, care selectează <u>candidatul în urma examinării dosarelor depuse. unui concurs.</u></p> <p><u>(5) Concursului se organizează următoarele principii:</u></p> <p><u>a) accesul liber la concurs a oricărei persoane care îndeplinește condițiile stabilite;</u></p> <p><u>b) alegere în bază de merit;</u></p> <p><u>c) publicitatea și transparența</u></p>	<p>Recomandăm detalierea prevederilor cu privire la modul de selectare al candidaților la funcția de judecător al Curții Constituționale. Considerăm necesar ca selecția candidaților să implice mai multe etape decât simpla examinare a dosarelor depuse pentru concurs. Având în vedere importanța funcției cât și durata mandatului de 9 ani al judecătorilor Curții, recomandăm organizarea și desfășurarea unui concurs public în baza unei competiții deschise și alegerii după merit a celor mai competente persoane.</p> <p>Pentru alegerea celor mai buni candidați recomandăm includerea în rigorile de desfășurare a concursului public a unor criterii de selectare obiective și clar definite, astfel încât orice candidat să aibă șanse egale de participare precum și să fie evaluați în baza criteriilor de independență și profesionalism, integritate, precum și a relevanței activității anterioare pentru funcția de judecător al Curții Constituționale. Această practică a fost deja implementată în cadrul procedurii de selectare al unui judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (2012) și procedurii de selecție a unui candidat la funcția de judecător al Curții Constituționale (2015).</p> <p>În partea modificării alin. (5) și (6) modificările sugerează necesitatea selectării unui singur candidat sau candidate de către autoritatea abilitată să desemneze judecătorul Curții Constituționale, și respectiv, modificarea este corelată cu propunerea înserată anterior la pct. 6 (lipsa activității politice în cadrul unui partid sau organizație social-politică), care a fost transferată la alin. 1).</p>

	<p>înainte de data stabilită pentru numirea judecătorului.</p> <p>(6) Numirea se poate face numai cu acordul prealabil, exprimat în scris, al candidatului. În cazul în care candidatul ocupă o funcție incompatibilă cu funcția de judecător al Curții Constituționale sau este membru al unui partid politic, acordul trebuie să cuprindă angajamentul candidatului de a demisiona, până la data depunerii jurământului, din funcția pe care o ocupă și de a-și înceta activitatea în partid.</p>	<p><u>modul de organizare și desfășurare a concursului.</u></p> <p><u>(6) Comisia va propune autorității competente să numească judecătorul un singur candidat. La selectarea candidatului Comisia ține cont de asigurarea egalității de gen între judecătorii Curții Constituționale. asigură respectarea criteriilor indicate în alin. (1) și ține cont de necesitatea includerii în listă a cel puțin cîte un ocupă o funcție incompatibilă cu funcția de judecător al Curții Constituționale sau este membru al unui partid politic, acordul trebuie să cuprindă angajamentul candidatului de a demisiona, până la data depunerii jurământului, din funcția pe care o ocupă și de a-și înceta activitatea în partid</u></p>	
7.	<p>Articolul 15. Jurământul</p> <p>(1) La intrarea în exercitarea funcției, judecătorul Curții Constituționale depune în fața Parlamentului și a reprezentanților autorității care l-a numit, următorul jurământ: „Jur să îndeplinesc cinstit și conștiincios obligațiile de judecător al Curții Constituționale, să apăr ordinea constituțională a Republicii Moldova, să protejez</p>	<p>Propunem o nouă redacție a art. 15 după cum urmează:</p> <p>(1) <u>Judecătorul își exercită atribuțiile de la depunerea jurământului.</u></p> <p>(2) <u>Judecătorul Curții Constituționale depune în fața Parlamentului și a reprezentanților autorității care l-a numit, următorul jurământ: „Jur să îndeplinesc cinstit și conștiincios obligațiile de</u></p>	<p>Modificarea presupune precizarea datei începerii exercitării mandatului judecătorului Curții Constituționale, pentru evitarea confuziei cu privire la data de la care începe calcularea mandatului (ziua depunerii jurământului sau ziua numirii în această funcție).</p>

	<p>supremația Constituției, să mă supun în exercitarea funcției numai Constituției”.</p> <p>(2) Judecătorul își exercită funcția de la data depunerii jurământului</p>	<p><u>judecător al Curții Constituționale, să apăr ordinea constituțională a Republicii Moldova, să protejez supremația Constituției, să mă supun în exercitarea funcției numai Constituției”.</u></p>	
8.	<p>Articolul 18. Inviolabilitatea judecătorilor Curții Constituționale</p> <p>(2) Judecătorul Curții Constituționale nu poate fi reținut, arestat, percheziționat, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, trimis în judecată penală fără încuviințarea prealabilă a Plenului Curții Constituționale.</p> <p>(3) Urmărirea penală împotriva judecătorului Curții Constituționale poate fi pornită doar de către Procurorul General sau prim-adjunctul, iar în lipsa acestuia de către un adjunct în temeiul ordinului emis de Procurorul General, cu acordul prealabil al Plenului Curții Constituționale. Acordul prealabil al Curții Constituționale nu este necesar în cazul infracțiunilor flagrante.</p> <p>(4) Reținerea judecătorului Curții Constituționale, surprins în flagrant delict, urmează a fi comunicată imediat Curții</p>	<p>Propunem modificarea art. 18 alin. (2), (3), (4) și (6) după cum urmează</p> <p>(2) Judecătorul Curții Constituționale nu poate fi reținut, arestat <u>sau</u> percheziționat, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, trimis în judecată contravențională sau penală fără încuviințarea prealabilă a Plenului Curții Constituționale.</p> <p>(3) Urmărirea penală împotriva judecătorului Curții Constituționale poate fi pornită doar de către Procurorul General sau prim-adjunctul, iar în lipsa acestuia de către un adjunct în temeiul ordinului emis de Procurorul General, cu acordul prealabil al Plenului Curții Constituționale. <u>Acordul prealabil al Curții Constituționale nu este necesar în cazul infracțiunilor flagrante.</u></p> <p>(4) Judecătorul Curții Constituționale a cărui identitate nu a fost cunoscută în momentul</p>	<p>La alineatul (2), propunem o modificare redacțională. Imposibilitatea reținerii fără încuviințarea prealabilă a Plenului Curții Constituționale acoperă atât situațiile de răspundere contravențională cât și penală. Imunitatea contravențională pare excesivă, având în vedere că judecătorul Curții oricum nu va putea fi arestat/reținut contravențional în temeiul primei părți a alin. 2. De asemenea, transmiterea în judecata a cauzei penale nu poate fi în mod rațional condiționată de acordul Curții Constituționale atât timp cât a fost dat acordul pentru pornirea urmăririi penale sau reținerea/arestarea judecătorului. Și Legea cu privire la statutul judecătorului (art. 19) a fost modificată în acest sens.</p> <p>La alineatul (3), recomandăm stabilirea excepției prin care acordul prealabil al Curții Constituționale nu este necesar în cazul infracțiunilor flagrante. Recomandăm eliminarea alin (4), or situația reglementată la alin. (2) acoperă inclusiv situațiile descrise în prezent la alin. (4).</p> <p>La alineatul (5), recomandăm excluderea extinderii inviolabilității judecătorilor Curții Constituționale în cazul mijloacelor de telecomunicații, având în vedere că interceptarea comunicațiilor sunt măsuri de investigații secrete, pentru care nu este necesar acordul Plenului Curții.</p>

	<p>Constituționale care, în decursul a 24 de ore, se expune asupra reținerii.</p> <p>(5) Inviolabilitatea judecătorilor Curții Constituționale se extinde asupra locuinței și localului de serviciu, vehiculelor și mijloacelor de telecomunicație folosite de el, asupra corespondenței, bunurilor și documentelor lui personale.</p>	<p>reținerii este eliberat imediat după stabilirea identității.</p> <p>(4) Inviolabilitatea judecătorilor Curții Constituționale se extinde asupra locuinței și localului de serviciu și vehiculelor și mijloacelor de telecomunicație folosite de el, asupra corespondenței, bunurilor și documentelor lui personale.</p>	
9.	<p>Articolul 21. Garanțiile sociale de exercitare a funcției</p> <p>(2) Judecătorul Curții Constituționale care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani calendaristici, inclusiv în funcția de judecător al Curții Constituționale pe perioada unui mandat deplin, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55 procente față de salariul lui mediu, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3 procente, dar în total nu mai mult de 80 procente față de salariul lui mediu, ținându-se cont de indexarea salariului. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului.</p> <p>(3) Pensia pentru vechime în</p>	<p>Propunem modificarea alin. (2) – (8) după cum urmează:</p> <p>(2) Judecătorul Curții Constituționale care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani calendaristici, inclusiv în funcția de judecător al Curții Constituționale pe perioada unui mandat deplin, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55 procente față de salariul lui mediu, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3 procente, dar în total nu mai mult de 80 procente față de salariul lui mediu, ținându-se cont de indexarea salariului. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului.</p>	<p>Recomandăm revizuirea garanțiilor sociale de exercitare a funcției cu privire la:</p> <p>(a) posibilitatea judecătorului de a primi concomitent salariul și pensia;</p> <p>(b) recalcularea pensiei judecătorului ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului;</p> <p>(c) plata pensiei (integral) pentru vechime în muncă;</p> <p>(d) achitarea indemnizațiilor lunare și viagere.</p> <p>După mărirea substanțială a salariilor judecătorilor, cumularea de către judecători a salariului și a pensiei, sau ajustarea pensiilor potrivit măririi salariului judecătorilor în funcție nu-și mai găsesc justificare. Recomandăm achitarea pensiilor judecătorilor doar după eliberarea din funcție (cum este deja cazul judecătorilor din judecătorii) și indexarea pensiilor potrivit regulilor generale stabilite de Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat. Este illogic de a ajusta pensia odată calculată în funcție de creșterea ulterioară a salariului judecătorilor Curții Constituționale, deoarece judecătorii nu au contribuit suplimentar pentru a pretinde recalcularea. Mai mult, recalcularea distorsionează întregul sistem de asigurări sociale și nu există argumente plauzibile pentru a menține această facilitate.</p> <p>Menținerea concomitentă, pe lângă salarii, a multor alte facilități financiare suplimentare nu sunt nejustificate pentru asigurarea garanțiilor sociale de exercitare a funcției judecătorilor Curții Constituționale. În aceleași timp, ele riscă să ducă la împovărarea sistemului național de asigurări sociale și bugetului</p>

<p>muncă se plătește integral judecătorului în funcție.</p> <p>(4) După pensionare, judecătorul are dreptul să se angajeze și să primească atât pensia, cât și salariul integral.</p> <p>(5) Judecătorului Curții Constituționale demisionat i se plătește o indemnizație unică de concediere egală cu 50% din produsul înmulțirii salariului său mediu lunar la numărul de ani lucrați complet în funcția de judecător al Curții Constituționale.</p> <p>(6) Judecătorul Curții Constituționale care s-a retras din componența ei din cauza imposibilității de a-și exercita atribuțiile, pe o perioadă mai mare de 4 luni consecutive, din motive de sănătate, are dreptul la o indemnizație de concediere egală cu un salariu anual al funcției. Curtea Constituțională are dreptul să acorde judecătorului care demisionează o indemnizație de concediere egală cu cel mult 3 salarii lunare ale funcției.</p> <p>(7) Pensiile și indemnizațiile lunare viagere se stabilesc și se plătesc de organele de asigurări sociale, care au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă</p>	<p>(3) Pensia pentru vechime în muncă se plătește integral judecătorului în funcție.</p> <p>(4) După pensionare, judecătorul are dreptul să se angajeze și să primească atât pensia, cât și salariul integral.</p> <p>(5) Judecătorului Curții Constituționale demisionat i se plătește o indemnizație unică de concediere egală cu 50% din produsul înmulțirii salariului său mediu lunar la numărul de ani lucrați complet în funcția de judecător al Curții Constituționale.</p> <p>(6) Judecătorul Curții Constituționale care s-a retras din componența ei din cauza imposibilității de a-și exercita atribuțiile, pe o perioadă mai mare de 4 luni consecutive, din motive de sănătate, are dreptul la o indemnizație de concediere egală cu un salariu anual al funcției. Curtea Constituțională are dreptul să acorde judecătorului care demisionează o indemnizație de concediere egală cu cel mult 3 salarii lunare ale funcției.</p> <p>(7) Pensiile și indemnizațiile lunare viagere se stabilesc și se</p>	<p>de stat. Din aceste motiv recomandăm excluderea indemnizației lunare viagere și limitarea posibilității de plată a indemnizație de demisie.</p>
---	--	--

	<p>stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.</p> <p>(8) Cheltuielile pentru achitarea pensiilor și indemnizațiilor lunare viagere se suportă după cum urmează: 50% din mărimea stabilită – de la bugetul asigurărilor sociale de stat și 50% – de la bugetul de stat.</p> <p>(9) Durata de executare a mandatului de judecător se include în vechimea în muncă totală și neîntreruptă în specialitatea precedentă.</p> <p>(10) Judecătorul are dreptul la concediu anual plătit pe o durată de 42 de zile calendaristice, precum și la concediu neplătit, în condițiile legii.</p>	<p>plătesc de organele de asigurări sociale, care au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.</p> <p>(8) Cheltuielile pentru achitarea pensiilor și indemnizațiilor lunare viagere se suportă după cum urmează: 50% din mărimea stabilită – de la bugetul asigurărilor sociale de stat și 50% – de la bugetul de stat.</p>	
10.	<p>Articolul 23. Ridicarea mandatului</p> <p>(2) În caz de demisie sau de ridicare a mandatului judecătorului Curtea Constituțională, în termen de cel mult 3 zile de la data declarării vacanței funcției, solicită autorității care a desemnat judecătorul, desemnarea unui nou judecător. Autoritatea</p>	<p>Propunem o completare a art. 23 cu alin. (2), și modificarea corespunzătoare a alin. (3), după cum urmează:</p> <p><u>(2) Ridicarea mandatului se face prin hotărârea Curții Constituționale, adoptată cu votul a cel puțin 2/3 din numărul judecătorilor Curții.</u></p> <p>(2) (3) În caz de demisie sau de ridicare a mandatului judecătorului Curtea Constituțională, în termen de cel</p>	<p>Sanțiunea ridicării mandatului judecătorului Curții Constituționale este o măsură excepțională. Nu am găsit în proiect reglementarea acestei instituții, însă nu credem că poate fi acceptată ridicarea mandatului de către instituția care a numit judecătorul. Aceasta va afecta independența Curții. Propunem ca ridicarea mandatului judecătorului trebuie susținută de cel puțin 2/3 din numărul jucătorilor Curții Constituționale.</p> <p>Această regulă constituie o bună practică aplicabilă și cadrul activității Curții Europene a Drepturilor Omului (regula nr. 7 a Regulamentului Curții) prin care orice judecător poate fi revocat cu votul a 2/3 din numărul judecătorilor aleși ai Curții.</p>

	competentă numește judecătorul în termen de 45 de zile de la data sesizării de către Președintele Curții Constituționale.	mult 3 zile de la data declarării vacanței funcției, solicită autorității care a desemnat judecătorul, desemnarea unui nou judecător. Autoritatea competentă numește judecătorul în termen de 45 <u>60</u> de zile de la data sesizării de către Președintele Curții Constituționale.	Alternativ, prevederea cu privire la ridicarea mandatului de către 2/3 din judecătorii Curții poate fi introdusă în art. 24 alin. 6. Având în vedere că propunem numirea noului judecător prin concurs, propunem și mărirea termenului pentru numirea acestuia de la 45 la 60 de zile. Aceasta va permite organizarea efectivă a unui concurs. 45 de zile ar putea fi insuficient.
11.	Articolul 31. Părțile procesului de jurisdicție constituțională	Propunem completarea art. 31 cu alin. (5) cu următorul conținut: (5) Persoana care nu este parte la procesul de jurisdicție constituțională, în virtutea cunoștințelor sau al interesului legitim, poate, cu permisiunea sau la invitația Curții, prezenta observații scrise (amicus curia) și lua cuvânt în cadrul dezbaterilor. De asemenea, titlul articolului urmează a fi redenumit în "Părțile procesului de jurisdicție constituțională"	Propunem introducerea mecanismului de Amicus Curia prin care persoanele interesate vor putea prezenta Curții observații scrise pe marginea unor cauze particulare. Acest lucru va permite Curții să beneficieze de expertiza unor grupuri profesionale în diverse domenii, care pot contribui la formarea jurisprudenței Curții. Prezentul mecanism nu exclude posibilitatea Curții de a solicita avize particulare, după modelul prevăzut în legea actuală (de ex: avizele Consiliului științific consultativ de pe lângă Curtea Constituțională). Având în vedere că aceste persoane nu sunt părți, ci participanți la proces, propunem modificarea titlului articolului.
12.	Articolul 34. Ședințele Curții Constituționale (2) Sesizările privind interpretarea Constituției, precum și cele prin care Curtea Constituțională se pronunță prin avize se examinează în ședințe închise,	Propunem excluderea alin. (2). Propunem completarea alin. (4): (4) În cazul în care publicitatea ședințelor poate dăuna securității statului și ordinii publice, Plenul Curții Constituționale poate dispune	Recomandăm păstrarea principiului publicității potrivit căruia întreaga activitate a Curții este una publică, cu excepția cazurilor în care publicitatea poate dăuna securității statului și ordinii publice. Având în vedere forța juridică a hotărârilor Curții Constituționale, publicitatea procedurilor este o măsură imperios necesară pentru a aduce la cunoștința părților și publicului interesat dezbaterile cu privire la interpretarea Constituției, controlul constituționalității legilor și hotărârilor sau alte chestiuni de drept.

	<p>fără participarea părților, cu excepția cazului în care Curtea Constituțională decide altfel. Dispozitivul hotărârilor privind interpretarea Constituției și al avizelor se pronunță public. Părțile sunt informate despre data și locul pronunțării publice a dispozitivului.</p> <p>(4) În cazul în care publicitatea ședințelor poate dăuna securității statului și ordinii publice, Plenul Curții Constituționale poate dispune organizarea ședinței închise. La examinarea cauzei în ședință închisă se respectă procedura jurisdicției constituționale.</p>	<p>organizarea ședinței închise. <u>Procedura privind răspunderea disciplinară a judecătorului Curții Constituționale se examinează în ședință închisă.</u> La examinarea cauzei în ședință închisă se respectă procedura jurisdicției constituționale.</p>	<p>Lipsa publicității a procedurii de emitere a avizelor și de interpretare a Constituției poate fi cu greu justificată. Interpretarea Constituției este un proces complex și cu consecințe juridice potențiale majore. Anume din acest considerent, recomandăm ca întreaga activitate a Curții să fie una publică, fără a exclude posibilitatea Curții constituționale de a decide în cazuri excepționale derogarea de la această regulă.</p> <p>Publicitatea ședințelor ca principiu de activitate a fost recomandată și de către experții Uniunii Europene în contextul misiunii de evaluare în domeniul justiției (Peer Review). Potrivit „Raportului de evaluare a Curții Constituționale”, în contextul Republicii Moldova, caracterul public al activității Curții va contribui la creșterea legitimității Curții Constituționale ca instituție independentă și garant al respectării statului de drept și supremației legii.</p> <p>Cu toate acestea, dacă publicitatea ședinței ar putea dăuna, aceasta ar putea fi declarată închisă în temeiul alin. (4). De asemenea, în scopul asigurării încrederii în Curtea Constituțională și a echității procedurilor, recomandăm că procedurile disciplinare împotriva judecătorilor Curții să fie examinate în ședință închisă.</p>
13.	<p>Articolul 37. Deliberarea și votarea</p> <p>(3) Actele Curții Constituționale se adoptă cu votul majorității judecătorilor.</p> <p>(4) Actele Curții Constituționale se adoptă prin vot deschis. La decizia Plenului, unele acte pot fi votate în mod secret.</p>	<p>Propunem modificarea și completarea art. 37 alin (3) după cum urmează:</p> <p>(3) Actele Curții Constituționale se adoptă cu votul majorității judecătorilor, <u>cu excepția hotărârii de revocare a judecătorului Curții Constituționale, care se adoptă cu votul a 2/3 a judecătorilor Curții.</u></p> <p>(4) <u>Actele Curții Constituționale Toate actele Curții Constituționale se adoptă prin</u></p>	<p>Prima recomandare de modificare este sugerată în contextul propunerii privind modalitatea de revocare a judecătorului din funcție (a se vedea pct. 4).</p> <p>Ce-a dea doua modificare se recomandă în contextul recomandărilor precedente cu privire la caracterul public și transparent al activității Curții. Reiterăm în această ordine de idei oportunitatea reanunțării la excepțiile care ar permite votarea în mod secret.</p> <p>De asemenea, recomandăm ca în dispozitivul hotărârii Curții Constituționale să fie indicat expres numărul de voturi. Aceasta este practica Curții Europene a Drepturilor Omului.</p>

		vot deschis. <u>Numărul voturilor se indică în hotărârea Curții Constituționale. La decizia Plenului, unele acte pot fi votate în mod secret.</u>	
14.	Articolul 48. Secretariatul Curții Constituționale (2) Secretariatul Curții Constituționale este condus de Secretarul General.	Propunem modificarea art. 48 alin. (2) după cum urmează: (2) Secretariatul Curții Constituționale este condus de Secretarul General, <u>ales prin concurs de către Plenul Curții.</u>	Pentru asigurarea alegerii celui mai bun candidat/candidate la funcția de Secretar General al Curții Constituționale, recomandăm modificarea modalității de alegere al acestei funcții - prin concurs, de către Plenul Curții Constituționale.